

Are valla leht

Nr. 9) 84

arevallaleht@hotmail.ee

Leelo Lusik

november 2008

51 42 621

Väljas on valget talve

Esimene tormine lumetuiskamine annab märku, et lumega talved pole kuhugi kadunud. Muidugi, porisest ja vesisest on märksa parem mõõdukate miinuskraadide ja korraliku lumega talv. Siis ei lagune teed, metsa saab mõistlikult teha, lapsed saavad teada, mis hea asi on suusatamine jne.

Kulutused on külmaga siiski hoopis suuremad kui 5...10 plusskraadiga „talvel“. Seda enam, et valla koole, vallakeskust ja Suigu seltsimaja küttev firma küsib sel talvel megavatt-tunni soojuse eest jälle mullusest rohkem. Loodame, et põlevkiviõli lakke hüpanud hind nagu muudelgi kütustel uuesti järele annab ja sellega seoses ka kütishind talutavamaks alaneb. Igal juhul peame kütmisel ja elektritarbimisel väga-väga mõistlikud ja kokkuhoidlikud olema.

(Järgneb järgmisel leheküljel)

TÄNA LEHES:

Vallavanema veerg lk.2

Volikogu ja vallavalitsuse istungite otsused lk. 3

Kütmisest lk. 5

Politseitööst lk. 7

Vallarahva tegemised lk. 10

Valla jõuluürituste kalender lk. 12

Teated lk. 15

Maaailma finantskriis on jõudnud Eesti majandusse, tulude järsk vähenemine riigieelarves hakkab meiegi vallale mõjuma. Seetõttu on olnud lausa mustkunst tuleva aasta eelarve koostamine. **2009. aasta vallaelarve eelnõu** on valmis ja läheb sel nädalal vallavalitsuselt volikogule. Lähemalt sellest edaspidi.

2008. aasta lisaelarve eelnõu andsime vallavalitsuselt volikogule otsustamiseks

Tänavused kulud saavad olema plaanitud üle 800 tuhande krooni suuremad – ulatuslike ehituste ning projekteerimiste tõttu Are Põhikoolis, Are ning Suigu vee- ja kanalisatsiooni süsteemides ning pooleliolevas valla sotsiaalmajas. Mis aga halvem, plaanitud ligi 100 tuhat kallimaks läheb laste transport ning 300 tuhat krooni rohkem ehk kokku 1,2 miljonit kulub mujal õppivate ning lasteaias käivate laste eest tasumiseks - eeskätt Pärnu linnale, aga ka naabervaldadele, Tallinnale ja Kuressaarelegi. Üks kurioossemad kohustusi on näiteks lasteaiamaks Pärnu linnale – 37000 krooni lapse kohta aastas. Meie enda lasteaiakoht maksab tugeva kolmandiku vähem.

Kutsume taas neid vanemaid, kelle lapsed mujal põhikoolis või lasteaias – kui teile on vähegi tähtis oma koduvalla elukorralduse arenguvõime ja koolide säilimine ning teil pole väga tõsist põhjust laste mujal koolitamiseks – Are Põhikool ja Suigu LAK ootavad kõiki valla lapsi, juba aastavahetusest! Meil on head koolid, tahame need veel paremaks teha.

Lugeja on ehk märganud sellealast diskussiooni Pärnu Postimehes. Nimelt soovib linn senisele ülekohtusele õpilaskoha maksule lisaks raha ka huvikoolide eest, kus valdade lapsed õppimas. Seaduslikku õigust linnal selleks ei ole. Oleme teinud linnale ettepaneku – selleks annab seadus võimaluse – küsida valdadelt, kus endal koolid olemas, mitte 100% vaid 50% õpilaskoha maksumusest valdade laste eest. Siis oleks meil jaksu maksta õpilaskoha maksu ka näiteks muusikakooli eest. Ootame linna vastust.

Õnneks oleme muude valdkondade kulutusi teinud säästlikult ja tulumaksu ning muidki tulusid laekub plaanitud veidi rohkem. Seetõttu, vaadanud üle kõik kuluplaanid aasta lõpuni, pakub vallavalitsus volikogule lisatulusid-kulusid kajastava ning mittehädavajalikke kulusid ära jätva lisaelarve eelnõu.

Läheneb jõulukuu mitmete piduõhtute ja koosviibimistega

Mõne reaga neist - vaid paarist esimesest.

Ootame kõiki eakaid 5. detsembri keskpäevaks vallakeskuse suurde saali! Soovime Teid kõiki näha, Teiega laudades istuda ja mõtteid vahetada, naljameeste lugusid kuulata, Teile ilusaid jõule ning head tervist soovida.

12. detsembri õhtul korraldavad valla ettevõtted ja sportlased oma peo. Ootame sinnagi saalitait tegijaid. Pole kahtlust, et nagu eelmisel aastal, tuleb sellestki asine koosviibimine.

Mahekarget ja valget talve soovides

Jaanus Männik
vallavanem

Töövari

19. novembril avanes hea võimalus osaleda töövarju päeval. See on selline päev, kus Sa lähed mingi inimese juurde ja jälgid teda töökohal. Sellega peaks selgemaks saama erinevate ametikohtade head ja vead, et õpilased saaksid aimu neid huvitavatest töökohtadest. Mina olin meie vallavanema Jaanus Männiku töövari. Olin vallamajas 4 tundi ja sain selle ameti kohta nii mõndagi teada. Vallavanemal on väga palju paberitööd. Siis peab ta tegelema inimeste muredega ning sõitma mööda valda ringi, vaadates kui suured need probleemid tegelikult on. Selleks, et olla hea vallavanem, peab oskama inimestega suhelda ja neid kuulata, Sul peab olema hea analüüsivõime ja julgus võtta vastu tähtsaid otsuseid. Meie vallavanem oskab neid asju ja minu arust on ta hea vallavanem. Kas mina ise tulevikus vallavanemaks hakkaksin, seda ma praegu veel ei tea, kuid tööd on sellel kohal küll rohkem, kui ma arvata võisin. Mulle meeldis töövarju päev.

Keit Reinsalu
Ülejõe Gümnaasiumi
10b klassi õpilane

24. oktoobri Are Vallavolikogu istungi otsused

1. Määrati Are vallas Elbu külas asuva Illu-Metsa katastriüksuse jagamisega tekkivate küle nimed ja sihtotstarbed: Illu-Metsa kü, sihtotstarve maatulundusmaa 100%, Kotka-Metsa kü, sihtotstarve maatulundusmaa 100%.
2. Võeti vastu Are valla arengukava aastateks 2009-2014.
3. Otsustati lubada Are Vallavalitsusel korraldada Are vallas Suigu külas asuva Jõelauda kinnistu võõrandamiseks korduv avalik suuline enampakkumine järgmistel tingimustel: alghind 250 000 krooni, osavõtutasu 1 000 krooni, tagatisraha 25 000 krooni.
4. Kehtestati sotsiaaltranspordi teenuse osutamise kord, mis reguleerib Are vallas alaliselt elavatele abivajavatele isikutele sotsiaaltransporditeenuse osutamist. Selles on määratletud, kellel on õigus seda teenust kasutada tasuta.
5. Võeti vastu otsus Hajaasustuse veeprogrammi taotluste rahuldamise, osaline rahuldamise ja rahuldamata jätmise kohta. Taotlusi oli esitatud 17, millest langes välja 4, kuna ei vastanud regionaalministri käskkirjale. Hindamisele läks 13 taotlust. Täielikult sai rahastatud 3 projekti, üks sai rahastatud osaliselt.
6. Võeti vastu Are vallas Elbu külas asuva Peedi kinnistu detailplaneering. Planeeringu tulemuseks on 8 elamukrunti.
7. Otsustati korrigeerida Are valla üldplaneeringu projekti tulenevalt keskkonnamõtjude strateegilise hindamise tulemustest. Selgitusi andsid vallavanem Jaanus Männik ja abivallavanem Lauri Luur. Tehtud on Are valla üldplaneeringule keskkonnamõtjude strateegiline hindamine. Kõige raskem probleem on tulevane VIA Baltica trassi asukoht – on kaks alternatiivset trassi. Maakonnaplaneeringus on aktsepteerimist leidnud kaugem alternatiiv Käära sillast kuni Parisseljani. Are valla menetletavas eelnõus on kirjas ka Are alevikule lähem variant. Maanteeamet on maantee tehniliste tingimuste ja asukoha uurimise käsile võtnud lähtudes maakonnaplaneeringust. Vallavanem Jaanus Männik tutvustas volikogule laekunud taotlust, millele allakirjutanud (50 allkirja) paluvad Are valla üldplaneeringu eelnõusse sisse võtta Are ümbersõidu trass nr 2 (kaugem variant) ja valla üldplaneeringu eelnõust välja jätta Are ümbersõidu trass nr 1 (lähim variant). Arutleti mõlema variandi üle. Volikogu otsustas toetada kaugemat varianti, mille kohta tuleb vormistada üldplaneeringu projekti korrigeeritud tekst.
8. Informatsioonid:
 - 8.1. Seminarreis teemal: Haldusreform Soomes. Reisi toimumise ja võimaluste kohta sellel osaleda andis volikogu esimees Vilja Alamaa.
 - 8.2. Väike-Maarja Vallavalitsuse pöördumine, milles nad teatavad, et on algatanud annetuste kogumise Georg Lurichi monumendi püstitamiseks Väike-Maarja keskväljaku piirkonda. Arutelu tulemusena jõuti otsusele, edastada info Are valla ajalehe toimetajale, et panna info annetamise võimaluse kohta kohalikku ajalehte.
 - 8.3. Lepplaane külaseltsi kutse värskeltvalminud bussijaama avamisele 25. oktoobril.
 - 8.4. Are Põhikoolil koos hoolekogu ja vilistlasaktivistidega on plaanis korraldada üritusi Are hariduselu 180. aastapäevaks. Pöördumist tutvustas Vilja Alamaa.

21. oktoobri Are Vallavalitsuse istungi otsused:

1. Kuna Suigu külas Nurme katastriüksus on kustutatud maa-ameti katastribüroo andmebaasist, anti välja korraldus muuta osaliselt 15.01.2004 korraldust nr 4 „Maa riigiomandisse jätmine“.
2. Anti välja korraldus väljastada OÜ-le Roigumõisa vedelsõnnikuhoidla kasutamiseks kasutusluba.
3. Moodustati 5 liikmeline Hajaasustuse veeprogrammi taotluste hindamise komisjon koosseisus Jaanus Männik, Lauri Luur, Signe Rõngas, Kaja Rebane ja Tervisekaitseinspektiooni esindaja Reelika Tammai. 26. augustil 2008. a moodustati vallavalitsuse korraldusega hindamiskomisjon, kuhu kuulus ühe liikmena OÜ Are Vesi juhatuse esimees Kert Alamaa. Menetlemise käigus selgus, et pakkumisi on teinud ka OÜ Are Vesi, mistõttu ei saanud Kert Alamaa osaleda komisjoni töös asjast huvitatud isikuna. Jaanus Männik tegi ettepaneku asendada Kert Alamaa sotsiaalnõunik Kaja Rebasega. 26. augusti korraldus nr 169 tunnistati kehtetuks.

4. Kinnitati T-19203 Are-Suigu kinnistule, Are vallas, ümber ehitada kavatsetava sideliini ehitamiseks projekteerimistingimused. Vallavalitsuse liikmed tegid ettepaneku lisada projekteerimistingimustesse punkt 3: seoses olemasoleva sideliini ebapiisava võimsusega projekteerida uue liini ehitus kogu sideliini ulatuses.
5. Kinnitati projekteerimistingimused Are vallas Suigu külas Kastani kinnistul asuva korterelamu renoveerimiseks.
6. Suunati eelnõu „Hajaasustuse veeprogrammi taotluste rahuldamine, osaline rahuldamine ja rahuldamata jätmise“ arutamiseks ja otsustamiseks Are Vallavolikogule.
7. Muudeti Are valla Alaealise Komisjoni koosseisu. Koosseisu kuuluvad järgmised liikmed: Kati Kuldma – Pärnu-Jaagupi noorsoopolitsei, Jaanus Välba, Vilja Alamaa – Are Vallavolikogu esimees, Valdu Kaljur – Are valla konstaabel. Ametikoha järgi nimetati liikmeteks: Are Põhikooli direktor, Suigu Lasteaed-Algkooli juhataja, Are valla sotsiaalnõunik.
8. Anti välja korraldus maksta Pärnu lastekodu 2 lapsele taskuraha kokku 600 krooni 2008. aasta neljanda kvartali eest.
9. Anti välja korraldus maksta toimetulekutoetus summas 760 krooni ühele inimesele.
10. Väike-Maarja Vallavalitsus esitas pöördumise kõigi Eesti omavalitsuste poole, palvega aidata kaasa Georg Lurichi mälestuse jäädvustamisele, annetades raha Lurichi monumendi püstitamiseks Väike-Maarja keskvaljaku piirkonda. Pöördumise luges ette vallavanem Jaanus Männik. Otsustati suunata avaldus edasi Are Vallavolikogule.

11. Informatsioonid:

11.1. Are valla sotsiaalmaja kasutamise korra eelnõud tutvustas sotsiaalnõunik Kaja Rebane

11.2. Bussiliini nr 48 peatusest. Pärnu Ülejõe Gümnaasiumis õppivate laste vanemad on esitanud taotluse tekitada peatus Pärnust kell 15.30 väljuvale bussile Rohu peatuses, et Are valla lastel oleks kergem linnast koju saada. Otsustati esitada AS-le GoBus vastavasisuline taotlus.

11.3. KOIT-kava taotlusest. Selgitusi laekunud teate kohta, milles soovitakse lisainformatsiooni, andis vallavanem Jaanus Männik.

11.4. Busside kasutamise korra arutelu. Arutati võimalusi bussitranspordi otstarbekamaks kasutamiseks.

11. novembri Are Vallavalitsuse istungi otsused:

1. Otsustati esitada volikogule Are valla 2008. aasta lisaelarve eelnõu. Ülevaate valla 10 kuu tulude ja kulude kohta andis vallavanem Jaanus Männik. Plaanikohaselt on laekunud tulud, aga kulusid on planeeritud rohkem. Tulumaksu aastamahust on 10 kuuga laekunud 89%. Tulud kaupade ja teenuste müügist on olnud planeeritud suuremad, korralik on olnud riigilõivude laekumine. Hästi on laekunud riigipoolsed rahad. Suur on maamaksuvõlglaste osakaal. Väga suure osa kuludest moodustavad ostetud õpilaskohad, õpilastransport ja suurenenud pangaintressid. Kallinenud on küte ja elekter.
2. Otsustati esitada volikogule Are valla 2009. aasta eelarve eelnõu. Valminud on esialgne eelnõu, mis täpsustub riigieelarve eraldiste selgumisel.
3. Anti välja korraldus väljastada ehitusluba OÜ-le Jaotusvõrk Are vallas Päriveri ja Lepplaane külas ehitatavale 10 kv kaabelliinile, kompleksalajaamadele, mastalajaamale, 0,4 kv õhu ja kaabelliinile.
4. Anti välja korraldus kinnitada projekteerimistingimused Are valla Parisselja küla Kuusiku Leho kinnistule ehitada kavatsetavale puurkaevule.
5. Suigu klubi automaatse tulekahjusignalisatsioonisüsteemi projekteerimise parimaks hinnapakkujaks valiti OÜ Securest pakkumus 5144.80 krooni (koos käibemaksuga).
6. Anti välja korraldus hooldaja kohalt vabastamise ja hooldajatoetuse maksmise lõpetamise kohta.
7. Anti välja korraldus määrata hooldaja ja hooldajatoetuse maksmine.
8. Anti välja korraldus maksta sotsiaalse kaitse eelarvest matusetootus summas 2000 krooni kahele inimesele.
9. Informatsioonid:
 - 9.1. MTÜ Pärnumaa Lasterikaste Perede Liidu taotlus toetada nende tegevust - suunati edasi järgmisele vallavalitsuse istungile.
 - 9.2. OÜ Are Vesi taotlused - suunati edasi järgmisele vallavalitsuse istungile.
 - 9.3. Avalikust korrast vallas (tööst noortega, Päriveri klubi kasutamisest jne). Toimus arutelu noorte vaba aja sisustamise võimaluste üle Päriveri klubis. Otsustati kutsuda noored kokku ühiseks aruteluks ja ettepanekute tegemiseks.

Pölistame üheskoos Eesti rahvusliku legendi Georg Lurichi mälestuse.

22. aprillil 1876. a. sündis Väike-Maarja vallas üks legendaarsemaid eestlasi, oma aja vägevaim jõumees ja maadleja ning tuntud spordi- ja karskusliikumise edendaja Georg Lurich. Legendid Lurichi jõust, võitudest maailma tugevamate meeste üle ning tema keha ilust ja vaimu teravusest liikusid omal ajal suust suhu Ta oli haritud ja intelligentne, valdas rohkem kui kümnet keelt, võimles oivaliselt, oli hea akrobaat, jooksja, hüppaja, jalgrattur, uisutaja, paistis silma malemängus, mängis klaverit, oli hinnatud kõnemees, sattus esimese eestlasena filmilinale Tema populaarsusest ja üleilmsest tuntusest annab tunnistust Lurichi nimeliste raskejõustikuklubide ja – seltside tekkimine Eestis, mitmel pool Euroopas, hiljem ka Ameerikas. Kõhkluseta võib väita, et Georg Lurich on üks silmapaistvamaid, omapärasemaid ja mitmekülsemaid isiksusi mitte ainult Eestis, vaid ka maailma kehakultuuriajaloos, vahest kultuuriajaloos üldse.

Lurichi tõekspidamised olid olulised tema eluajal ja on seda ka praegu. Praegu vahest rohkemgi kui siis, sest Lurichi karsked eluviisid ja tohutu tahtejõud kuluks meile kõigile marjaks ära. Tema elukreedo:” **Kui ka mitte alati terves kehas terve vaim ei ela, siis peaks ometi terve vaim terves kehas asuma**” väärrib tähelepanu ja järgimist. On ju üldtuntud tõde, et karske, terve ja elujõuline rahvas saab oma elukorraldusega hästi hakkama. Kui pööraksime tema elutõdedele rohkem tähelepanu, võib-olla oleks siis meie noored karskemad, tugevamad, vastupidavamad ning võib-olla oleks olemata nii mõnedki pahateod ja väärad suundumused meie ühiskonnas.

Käsil on juba kolmas sajand, mis tema nimega seotud. Kas aga Lurichit mäletatakse ka 100, 200 ja enama aasta pärast, sõltub paljuski meist, tänastest eestlastest. Meie saame hea seista selle eest, et Lurichi nimi, saavutused ja tõekspidamised ei vajuks unustuse hõlma, vaid kestaksid ja leiaksid järgimist sajandist sajandisse. Et Lurichit teataks täna, homme ja ka ülehommene

Georg Lurichi põrm puhkab kaugel Venemaa avarustel teadmata kohas ja seetõttu peame me Eestis mõtlema tema mälestuse monumentaalsele jäädvustamisele. Georg Lurich kui karskuse, jõu ja ilu sümbol väärrib monumenti! Meie võimuses on selle püstitamine.

Väike- Maarja Vallavolikogu algatas annetuste kogumise Lurichi monumendi püstitamiseks Väike-Maarja keskvaljaku piirkonda: **Väike-Maarja vallavalitsuse arveldusarve nr. 10502017649007 SEB pangas, märgusõna “Lurich”. Kui inimesed eraldaks selle ülla eesmärgi nimel jõukohase rahasumma, pölistame üheskoos Eesti rahvusliku legendi Georg Lurichi mälestuse ja tähistame 22. aprillil 2011. aastal Georg Lurichi 135. sünniaastapäeva tema mälestussamba avamisega.**

Lurichi elutõdesid järgides saame aga jätkuvalt tuge, hingejõudu ja kosutust tervema ühiskonna kujundamiseks.

Lugupidamisega
Olev Liblikmann

Kütmine

Millest tekib korstnasse tahm?

Rohkem tahma ja pigi tekib lõõridesse ja korstnasse küttematerjali mittetäielikul põlemisel. Küttematerjal ei saa ahjus täielikult ära põleda, kui põlemisel ei tule piisavalt õhku peale. Sooja kokkuhoiu mõttes või selleks, et tuli koldes pikemalt lõkkel oleks, köetakse tihtilugu poolkinnise siibri või väikeseks timmitud õhuavaga. Selline kütmissviis kokkuhoiuefekti ei anna, küll aga tekib korstnasse narmastena rippuv tahm, mis omakorda süttib. Tahma ja pigi põhjustavad ka märja materjaliga kütmine ning plastiku ja teiste sünteetiliste materjalide põletamine ahjus.

Miks on tahmapõlengud ohtlikud?

Kui tahma või pigi on korstnasse ja lõõride seintele paksult kogunenud, võib see süttida ning läbi mõrdipragude välja pressiv pigi rikub korstna. Kuid korstnat läbiva suitsu temperatuur ulatub 300-400 C, siis tahma põlemisel ulatub temperatuur 1000 C ja enamagi, korstna kestvusele kõrge kuumus hästi ei mõju. Kui terved kivid ise sellisele temperatuurile vastu peavad, siis nõrgem on kividevaheline mört. Samuti võib korstnajala temperatuur tõusta nii kõrgeks, et see süütab lähedalasuva puidust või mõnest muust põlevast materjalist seina või vahelae. Katkise korstna puhul löövad tahmapõlengu korral leegid korstna pragudest otse välja.

Milline materjal on kütmiseks kõige sobivam?

Ahju ja pliiti tuleb kütta sellise kütuseliigiga milleks kütteseade on ette nähtud. Vale küttematerjali kasutamine lõhub kütteseadme ära ning võib põhjustada tulekahju. Kividest ehitatud ahju/pliiti tuleb kütta kuivade puudega. Briketiga küttes tuleb jälgida koldesse visatava kütuse kogust, sest briketi kütteväärtus on kõrge ning temperatuur tõuseb liiga kõrgeks ning see lõhub küttekollet. Kindlasti ei tohi puupliidi/ahju alla panna plastikut ega sünteetiliste materjalidega immutatud või lakitud/värvitud puitu. Puuküttega katlaid ei tohi kütta kivisõega, kui seda ei ole katla kasutusjuhendis ette nähtud. Sünteetilised materjalid pigistavad korstna ära ning ka põlemistemperatuur on puidust oluliselt kõrgem, mis omakorda küttekeha lõhub. Kütteseadet ei tohi läita põlevvedelikuga, olgu selleks süütevedelik või bensiin. Põlevvedelike puhul süttivad aurud, mitte vedelik ise, tekitades plahvatusi. Ka sellest sügisest on näiteid, kus põlevvedelikuga ahjus küttematerjali süüdates on inimesed oma kodus tulekahju põhjustanud ning ka ise põletada saanud.

Kas korstnat tohib puhastada igapäev?

Ühepereelamus tohib korstnat ise pühkida, kui vahendid on olemas. Kindlasti tuleb korstnapühkija kutsuda korterelamu, ridaelamu, paarismaja elanikel. Ise puhastades tuleb tahmast pühkida kogu kütteseade mitte ainult soojamüüri lõõrid. Siiski soovitame ise pühkimise asemel kutselist korstnapühkijat, sest korstnapühkija annab ka hinnangu kütteseadme korrasolekule. Korstnapühkija on kohustatud koostama tehtud töö kohta akti. Akt võib osutada vajalikuks, kui kütteseadmest on alguse saanud tulekahju ning kindlustusele või tuleohutuse inspektorile on vaja tõestada, et kütteseadet on perioodiliselt puhastatud.

- Kütteseadet tuleb tahmast puhastada üks kord aastas, aastaringelt kasutatavat ahju/pliiti kaks korda aastas või isegi tihedamini
- Majas peab korstna pühkimiseks olema loodud ligipääs katusele ja korstnale
- Kütmise ajal peab kolde siseuks või välisuks suletud olema või kui on kütteseade, mida tohib kolde uks lahti kütta, siis peab kaitseplekk selle võrra suurem olema
- Küttematerjali tuleb hoida vähemalt poole meetri kaugusel ahjust. Kaitseplekile puid laduda ei tohi, sest säde ahjusuust võib need süüdata.
- Ahju/pliiti ei tohi järelevalveta küdema jätta. Järelevalveta tohib jätta ainult automaatjuhtimisega kütteseadet.
- Tuhka ei tohi panna põlevmaterjalist hoiu anumasse. Tuha sisse jäänud hõõguvad sädemed võivad anuma süüdata. Tuhk peaks enne prügikonteinerisse viimist olema vähemalt ööpäeva metallnõus jahtumas.

Alari Tõnissoo
tuleohutuse inspektor
Lääne-Eesti päästkeskus

Emakakaela vähi esinemissagedus ja ennetamise võimalused

Emakakaela vähi sagedus on viimastel aastatel hüppeliselt tõusnud, jõudes naistel sageduselt teiseks vähkkasvajaks rinnanäärmevähi järel ning tabades aina nooremaid naisi. Igal aastal haigestub emakakaelavähki Eestis keskmiselt 160 naist. See on naistel esinevatest günekoloogilistest pahaloomulistest kasvajatest esinemissageduselt teisel kohal. Eestis haigestuvad naised emakakaelavähki neli korda sagedamini ja surevad viis korda sagedamini kui Soomes. 2000. aastal suri emakakaelavähki Eestis 72 naist – 6 naist kuus! Eestis teostatakse selle vähivormi avastamiseks rutiinselt PAP teste günekoloogiliste läbivaatuste raames, ent sellele vaatamata ei ole emakakaelavähi esinemissagedus erinevalt teistest riikidest viimase 25 aasta jooksul langenud. Haigestuvad peamiselt nooremad naised

Enamik haigusjuhtudest diagnoositakse vanuses 30-50 aastat; see on vanus, kus naised käivad tööl, hoolitsevad perekonna eest või teevad mõlemat. Seega on kogu eluaastate kaotus proportsionaalselt suurem kui hilisemas vanuses avalduvate vähkide puhul ning selle mõju ühiskonnale tervikuna oluliselt sügavam.

Emakakaela vähi tekitaja on inimese papilloomiviirus. Viirus on väga laialt levinud ja kergesti nakkav. Papilloomiviirus kandub edasi seksuaalvahekorra teel või intiimpiirkonna nahk-naha kontakti kaudu. Enamusel inimestest on immuunsüsteem piisavalt tugev, et nakkusest võitu saada. Viirusele soodsate tingimuste korral jääb viirus organismi püsima ja muudab normaalsed rakud kasvajakudeks.

Enamasti emakakaela vähi varajastes staadiumites sümptomid puuduvad. Papilloomiviiruse 2 tüve HPV 16 ja HPV 18 on peamised emakakaela vähi tekitajad.

Emakakaela vähi teket on võimalik suures osas ennetada õigeaegse papilloomiviiruse vastase vaktsiini kasutamisega. Vaktsineerimine HPV 16 ja HPV 18 vastu aitab ennetada üle 70 % kõikidest emakakaelavähi juhtudest. Vaktsineerimist võib alustada kümnendast eluaastast. Parimad tulemused saavutatakse vaktsineerimisel enne suguelu algust. Vaktsineerimist teostatakse kolmel korral kuue kuu jooksul. Vaktsineerimine koos regulaarse naistearsti kontrolliga tagab parimad võimalused emakakaela vähi ennetamiseks.

Maili Kalma
Tel. 5157630

Vaktsiini üks doos maksab veidi üle 1700 krooni ja ühe vaktsiini saab praegu sooduskampania korras 30% odavamalt. Täpsem informatsioon valla sotsiaalnõunikult Kaja Rebaselt tel. 44 51876

Politseitööst ...

10 kuud politseitööd arvudes

Aastalõpp on lõpusirgele jõudnud ning enne 2008. aasta töötulemuste kokkuvõtet oleks hea teha väike ülevaade arvnäitajatest Pärnu-Jaagupi konstaablijaoskonnas.

10 kuu kokkuvõttes on

- alustatud kriminaalmenetlusi 85 korral, millised jagunevad kohalike omavalitsuste lõikes alljärgnevalt: Halinga vald 42, **Are vald 22**, Lavassaare vald 11, Koonga vald 10.
- Liiklusõnnetusi on toimunud kokku 20 neist: Halinga vallas 11, **Are vallas 7**, Lavassaare ja Koonga vallas mõlemas 1.
- Liiklusõnnetustes on hukkunud 3 inimest, neis 2 Halinga vallas ja **1 Are vallas**.
- Väärtegusid on kokku vormistatud konstaablijaoskonna territooriumil 919 tükki.

Politsei loodab, et läheneval aastalõpul nendele arvudele suurt lisa ei tule.

Saabunud libeduse ja halbade talviste teoludega on alates 1.

detsembrist kohustuslik kasutada sõidukitel talverehve. Vastavalt teoludele tuleb ka valida õige sõidukiirus ja hoiduda järskudest juhtimisvõtetest, et oleks tagatud ohutu liiklus. Liigselt tagasihoidlikud sõidukijuhid peaksid siiski selleks sobival kohal näiteks mõnel platsil, viima oma sõiduki külglibisemisse, et ära tunnetada kuidas sõiduk sellistes oludes käitub, et oleks välistatud nn. üllatusmoment.

Detsember on ka see kuu aastas kui metsadest ja haljasaladelt varastatakse jõulukuuskedeks sobivaid okaspuid. Seega ennetamaks ebaseeldivusi oleks hea informeerida politseid kõikidest sõidukitest millised ei tundu antud aja ja kohaga kokku sobivat ning nende numbrid üles märkida nende hilisemaks leidmiseks.

Tuginedes eelnevate aastate kogemusele juhtub palju õnnetusi alaealiste poolt pürotehniliste toodete ebaseaduse kasutamisega. Selle probleemi lahendamiseks on kõige suurem abi lastevanematest, kes peaksid jälgima millega laps tegeleb. Kui on muretsetud aastavahetuseks pürotehnilisi tooteid tuleb aegsasti vaadata üle ka nende toodete kasutamise ohutusnõuded. Siinkohal tuletame meelde, et **Lõhkematerjaliseaduse § 18 (5²) järgi on paugutide jaemüük keelatud alates 01. novembrist kuni 30. detsembrini kaasa arvatud ning § 35¹ keelab ka paugutide kasutamise antud ajavahemikul.**

Politsei soovib, et jõulupühad ja aastavahetus mööduksid kõigile meeldivalt, seega kasutame sööki ja jooki, sealhulgas ka alkoholi mõõdukalt ning joobes olekus autot juhtima ei hakka.

Lugupidamisega
Ain Lepik

Pärnu politseiosakonna korrakaitsetalituse komissar

ARE KOOLIST

Ajalootund kooli- ja maakonna arhiivis

Tänapäeva õpilaste (inimeste) huvi on pööratud olevikku ja tulevikku. Tulevikku ei saa planeerida tundmata minevikku. Alati on see nii olnud, et inimene elab oma ajas. Ajalootundides õpitakse ühiskonna arenemist ja selle seaduspärasusi, tuginedes ajalooallikatele. Oluline kirjalike ajalooallikate hoiukoht on arhiiv. Selle mõistega puutuvad kokku juba 5. klassi õpilased. Ajalootundides saadakse teada, et igal koolil, asutusel, maakonnal võib olla oma arhiiv. Arhiivifondides leidub väga huvitavat ja äärmiselt väärtuslikku materjali. Siia on paigutatud rahvuslik mälu mineviku, oleviku ja tuleviku seisukohalt. Tänapäeva

infoühiskonnas peetakse oluliseks ühiskonna avatust ja vaba juurdepääsu informatsioonile, seega väga palju materjali on võimalik leida internetist. Miks ikkagi minna arhiivi ja viia ajalootund seal läbi?

5. klassiga tegelesime kooliarhiiviga (Pildil 5. kl. tund koolipäevikutega). Kooliarhiiv pakub võimaluse tutvuda oma kooli, kodukoha ajaloo ja teha tööd allikatega. Kooliarhiivis asuvad aastate jooksul tehtud uurimistööd, kus on kasutatud mitmete arhiivide materjale, samuti kodukoha ajalooaraamatud (Are-minevikust tänapäeva, Küüditatute mälestuste raamat, Pärändilaegas). Head allikad kooliarhiivis, mida analüüsida on õpilaste kodukord, kiituskirjade väljaandmine, klassipäevikud, õpilasraamatud, kroonikaraamatud, fotokogud, külalisraamatud, olümpiaadid, aiatöö jms. päevikud

Seltskonna huvilistega külastasime ka maakonna arhiivi. Küsimusele - Mida andis Sulle arhiivis käik?, vastati - ajalugu on huvitav; tore; kindlasti vajalik; entsüklopeedia; sain uusi teadmisi; tahan veel minna; huvi pakkuv; vastas minu huvile; tekitas huvi arhiivitöö vastu. Noortest uurijatest kasutab arhiivimaterjale oma töödes 15%. Andmete aluseks on Pärnu linna ja maakonna õpilaste uurimistööd. Vaatasin läbi ka ajaloolaste uurimistööde kogumikud ja sealtki tuli peaaegu sama %. Probleemid, miks ei saa alati arhiivi kasutada tulid välja õpilasuurijate vastustest (kaugus, koolipäeva pikkus, kehv transport, küllalt kallid koopiad).

Need olid mõtted ja praktikas läbiproovitud vahendid, miks minna õpilastega arhiivi. Õpetaja valida on, milliseid meetodeid ta kasutab. Kõik sõltub sellest, missugused on õpilaste eelnevad kogemused, teadmised ja kindlasti huvitatus. Ma ei arva, et kõigist arhiivis käinud õpilastest tulevad uurijad, ajaloolased, teadurid, kuid kindlasti oskavad nad tulevikus õigest kohast oma pere kohta minna infot otsima. Tihti noori ei huvita, kuid aja möödudes huvid muutuvad. Kindel on ka see, et arhiivis nähtu-kuuldu elavdab huvi meie ajaloo vastu.

Elve Tamvere

Maakondlik õpilasesinduse laager Jõõpres

Sel aastal toimus õpilasesinduste maakondlik laager 24.-25. oktoobril Jõõpre Põhikoolis. Meie kooli esindasid Laurene Männik (7.kl.) ja Kairi Vanatoa (6.kl.) Koolitus oli huvitav ja sisukas, õpilastele meeldis väga. Koolituse käigus püüti leida unistuste kooli, kus oleks hea õppida ja tegutseda. Grupitöö toimus läbi mängu, nalja ja naeru, kuid tulemus oli siiski arvestatav. Esimese päeva teises pooles tegeldi „puhta pesuga“ (heade asjadega) ning püüti puhtaks pesta oma „musta pesu“ (murettekitavad asjad). Rühmatöö käigus valmis pesupulbri retsept põletava probleemi lahendamiseks. Teisel päeval püüti hakkama saada koosoleku juhtimisega, delegeerimisega, mängiti läbi erinevaid koosolekuid ja situatsioone, tegeldi mängude ja võistlustega. Huvijuhtidele olid loengud stressi maandamisest, tegeldi naeruteraapia ja mediteerimisega. Oli kaks väga toredate päeva.

12. novembril võttis Are Põhikool osa maakondlikust viktoriinist „Varia“ 5.- 9.klassidele. Seekord oli teemaks loodus. Meie võistkonnas olid Ita Kuusik, Kristel Lusik, Olev Erm, Jüri Küla ja Hans-Kristjan Kallaste. Kokkuvõttes saavutati 16 võistkonna seas tubli 5. koht.

Hille Mäeväli
huvijuht

SUIGU LASTEAEED-ALGKOOLIST

Isadepäevatrall mardisantide ja kuningatega

Kutsusime kokku külalisi, et teha üks lahe isadepäevatrall.

Peost võttis osa terve maja - lapsed koos peredega. Pidul algas väikese kontserdiga, kus igal rühmal ja klassil oli väike etteaste oma issidele. Põnevaks tegi kontserdi näiteringi esinemine õpetaja Anneli Tamme juhendamisel. Esitati anekdoote Jukust. Kontsert lõppes issidega tantsu lüües.

Edasine pidu jätkus rühmades ja klassides. Musilaste issid joonistasid perepilte, emmed tegid samal ajal küpsisetorti. Päikesekildude issid krooniti kõigepealt kuningateks ja pandi seejärel makaronisalatit tegema, emmed valmistusid etendama „Kakukese“ etendust. Lehekese isad ja pojad valmistasid salatit, emad- tütreid õppisid ja esitlesid idamaist tantsu. Klassides tuli isadel endal laudad kaunistada ja katta ning rohkest toiduainete valikust pidutoit valmistada. Emad ja lapsed valmistasid mardimaski, et isadele „külla“ minna.

Siis kõik lauda istusid, pidurooga maitsesid...

Eha Reino ja Maila Aak

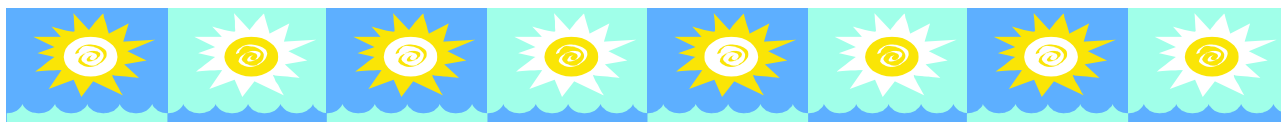
Jõululaadale

Suigu Lasteaed- Algkooli suured ja väikesed ootavad kõiki huvilisi 11. detsembril kell 16.00 heategevuslikule jõululaadale. Juba suvekuudel hakkasid paljud lapsed mõtlema jõuludele ja meie traditsioonilise jõululaadale. Juba praegu on valminud kastitüüpid laadakaupa, mida laadakülalistele pakutakse. Põhimeisterdamine ootab alles lähinädalatel ees. Kes eelmisel aastal meie laata külastas, teab, et peale õnnitluskaartide, päkapikkude ja kuuseehete sai laadalt osta ka vanaemade kootud kindaid-sokke, koju kaasa viia meie tublide pereemade hoidiseid ja süüa hõrke küpsiseid jõulukohvikus. Ootame Sindki, hea lugeja, meie jõulumüügile, et täiendada päkapikkude ja jõuluvanade kingikotte. Tänu eelmise aasta laadatuludele

õnnestus näiteks koolilastel ära käia kahepäevasel ekskursioonil Jõgevamaal. Lapsevanemal tuli rahakotti senise 300 krooni asemel kergendada vaid 150 krooni võrra. "Lehekese" said lustida Nurmenuku Puhkekeskuses, "Musilased" ja "Päikesekillud" täiendasid mänguasjade tagavara. **Pea siis meeles: kohtume 11. detsembril kell 16.00 Suigu Lasteaed- Algkoolis ja laata jääb avatuks täpselt nii kaua kuni kaup on jätkun. Kes ees, see mees!**

Aive Annuste

VALLARAHVA TEGEMISTEST ...

Rohelise Jõemaa meetmekoosolek.

Juba mitmed aastad on Are valla lehelugejad saanud tutvuda LEADER programmi tegevusega, mis toetab rahaliselt maapiirkondade arengu elluviimist läbi avaliku, era- ja mittetulundussektori liikmetest moodustatud tegevusgrupi poolt koostatud strateegia. Meie piirkonnas kannab LEADER programm MTÜ Rohelise Jõemaa nime. Tuletades meelde ajalugu on mittetulundusühing asutatud 2006 aasta kevadel ja tänase seisuga on ühingu 82 juriidilist isikut, neist 11 kohalikku omavalitsust. Ühingu tegevuspiirkonna moodustavad järgmiste kohalike omavalitsuste territooriumitel tegutsevad 32 mittetulundusühingut ja 39 ettevõtet sh füüsilisest isikust ettevõtjad: Pärnumaa- Halinga, Are, Tori, Kaisma, Vändra, Paikuse, Surju vald; Raplamaa – Järvakandi vald; Viljandimaa – Suure-Jaani, Kõpu, Pärsti vald. Rohelise Jõemaa tegevusest saab hea ülevaate veebilehelt aadressiga www.joemaa.ee

18. novembri õhtupoolikul kogunes Are Vallakeskusesse meetmekoolitusele 20 Are valla ettevõtjat, omavalitsuse, volikogu ja mittetulundusühenduse esindajat, kes soovisid teavet, millised rahastamisvõimalused ootavad neid ees järgmise viie aasta jooksul. Rohelise Jõemaa tegevjuht Merle Adams andis põhjaliku ülevaate paremaks valmisolekuks projekti taotlusvoorus osalemiseks.

Vastavalt meetmete rakendamisele on fookuses igal aastal erinev teema

2008-2009 ETTEVÕTLUSAASTA

2010 KULTUURI-JA LOODUSVÄÄRTUSTE AASTA

2011 ETTEVÕTLIKE KOGUKONDADE AASTA

2012 NOORTE AASTA

2013 PEREAASTA

Rahastatakse ainult strateegia tingimustele vastavaid projekte konkurentsi tingimustes, kus eelistatud on koostööprojektid. Tegevusgrupi piirkond on suur ja rahastus jaguneb erinevate meetmete kaudu, mida reguleerivad meetmete lõikes erinevad miinimum ja maksimummäärad.

Esimene taotlusvoor kuulutatakse välja 2009 aasta esimestel kuudel. Kuna taotluse tingimustele vastava projekti koostamine nõuab aega, head kooskõla Rohelise Jõemaa strateegiaga ning vastavust hindamiskriteeriumitele, pani Merle Adams koosviibijatele südamele, et tuleks juba praegu projektikirjutamisega algust teha. Kuna ta lubas omaltpoolt igakülget infot, toon siinjuures ära kontaktid:

Merle Adams tel. 56662675 merle@joemaa.ee Paari kuu pärast avaneva meetme eesmärgiks on jätkusuutlik majandamine ja ettevõtlus. Meede I sisaldab oskuste omandamise ja arendamise tegevusi ning investeringuid.

Kutsun üles kõiki asjast huvitatuid aktiivselt projektikirjutamisel so. rahaküsimisel osalema! Meetmekoolitusel olid näha, et nii mitmedki valla MTÜ-d ja ettevõtjad on projektist väga huvitatud.

Ilusat talve algust kõigile!

volikogu esimees
Vilja Alamaa

Ketruspäev Parselja külas

21. novembril toimus Parisseljal, Kuusiku talus, väga vahva üritus. Kohal viibis seltskond toredaid naisi (Are, Sauga, Tahkuranna vallast ja Pärnu linnast), kes oli juba ammu soovinud teada saada, kuidas vanasti vokiga töötati. Tõele au andes pole neid inimesi just palju, kes seda tööd mäletavad....

Kuus naist, 5 vokki ja meie Are naiseltsi aktiivne ja tubli Taimi Alamaa saidki kokku. Üheskoos seadsime kõigepealt oma vokid töökorda. Päris mitu korda tabasime end mõtteilt, et huvitav, kes küll oli see inimene, kes sellise huvitava "masina" leiutas. Seejärel läks juba tõsiseks õppimiseks. Heidest keerutasime lõnga, hiljem proovisime ka

korrumist, selgeks saime ka selle, kuidas kaasaegset efektlõnga teha. Algul oli päris palju tegemist, et käed ja jalad korraga tööle saada, kuid lõpuks saime esiemade tarkusega hakkama kõik.

Hiljem istusime veel ühiselt kaetud teelauas. Rääkisime maast-ilmast, lastest, ühistest tuttavatest ja loomulikult käsitööst. Jäime kõik väga rahule Taimi antud õpetustega ja nüüd olen kuulnud, et nii mõnelgi meist vuravad juba voki õhtuti kodus päris hoolega!

Pille Põrk, Are naiselts

Laupäeval oli Päriveres võimalik mängida paintball'i. Kohale tuli 15 poissi ja 1 tüdruk. Siinkohal kõikidele tüdrukutele teadmiseks, et see on põnev mäng isegi Teile. Kohaletulnutest moodustati kaks võistkonda. Seekord ei mängitud võidu peale. Tegime mitu mängu järjest ja niimoodi oli isegi kihvtim. Sõjapidamiseks oli mets ja see tegi asja veel huvitavamaks, kuid ka raskemaks. Üritus toimus päris mitu tundi ja võttis ikka võhmale ka, nii mõnigi mees oli pärast mängu lõppu omadega päris läbi. Igal juhul on paintball üks vahva adrenaliini andev sportlik tegevus ja kes veel ei ole käinud siis tulge järgmine kord kindlasti, igav teil seal ei hakka. Loodame, et see ei jääks viimaseks ja saaks mängida ühe mängu ka paksu lumega.

Aitäh Kaidole, et ta ikka viitsib meiega tegeleda ja loodame, et ta tuleb üsna varsti uuesti.

Norman Peks

Rakvere viineri-uudised

Septembris avati Rakveres uus viineriliin.

Viiner on igati tänuväärne toiduvalmistustoodet ning seepärast on siin üks retsept, mis ühtaegu toitev ja põnev ning samas väga kodumaisest toorest valmistatav.

KIHILINE VORMIROOG

Valmistusaeg: 10 min

Küpsetusaeg: 40 min

Valmistusained:

Rakvere viiner 400 g

Porgand 100 g

Kartul 100 g

Suvikõrvits 200 g

Mugulsibul 100 g

Riivitud Eesti juust 150 g

Kanapuljong 2 dl

Vahukoor 2 dl

Valmistamine:

- Puhasta aedviljad. Lõika kartul, porgand, suvikõrvits 1 cm suurusteks kuubikuteks. Kuumuta pannil õli ja prae aedviljad küpsemisjärjekorras kokku 10 minutit.
- Haki sibul peeneks ja pruunista õlis paar minutit
- Kalla praetud sibulale puljong, kuumuta keemiseni ja lisa vahukoor. Keeda tasasel tulel 5 minutit, siis sega juurde riivitud juust ja keeda veel paar minutit. Maitsesta soola ja pipraga.
- Võta ahjupott, määri see kergelt õliga ning laota põhja aedviljad. Aseta peale pikuti pooleks lõigatud viinerid ning kalla peale sibula-juustu kaste.
- Kuumuta ahi 180 kraadini ja küpseta vormirooga 15 minutit, siis tõsta ahjutemperatuur 200 kraadini ja küpseta veel 5-10 minutit.

Serveerimisviis: Vormirooga võib valmistada väikestes vormides, igähele individuaalselt. Juurde võib serveerida värsket salatit.

Valla jõuluürituste kalender

25.; 27. nov.	Are PK kell 13.00 – 15.30 Jõulutöötuba.
27. nov. N.	Are PK Kadripidu kell 15.30 -18.00 Suigu LAK kell 9.00 Lasteteater Lepatriinu „Kutse sünnipäevale“ pilet 25krooni
28. nov. R.	Are PK 2.-3. kl. Tallinnas KUMUs kunstitunnis
29. nov. L.	<p style="text-align: center;">SUIGU SELTSIMAJA REMONDI LÕPETAMISE PIDU</p> <p>Kell 19.00 Murru küla 370 aastat ajalootrukise esitlus ja vestlusring. TASUTA Kell 21.00 Tantsuõhtu ansambliga MagusMari. Pilet eelmüügist 50 krooni, Suigu raamatukogus (Eveli 5056823), Are vallamajas (Signe 5203412), kohapeal 75 krooni. Piletitulu kasutame seltsimaja kohviku ehitamiseks! Avatud baar.</p>
30. nov. P.	Are PK 2. klass linnas Rüütli platsil jõulukuuske kaunistamas.
01. dets. E.	Are PK 1. advendi tähistamine – kontsert 1. tunni ajal
04. -05.dets.	Are PK Jõulunäitus laste poolt valmistatud asjadest
04. dets. N.	Are PK 6. ja 7. kl. Pärnus Perona Bowlingus
05. dets. R.	Are PK 2.-3. kl. Tallinnas KUMUs kunstitunnis
	<p>Pärivere klubis kell 12.00 Eakate inimeste pidu. Estraadikava „kolmekesi paaris“. Sissepääs 20.- (Võib maksta ka kohapeal) Soovitavalt registreerida 1. detsembriks. tel . 44 518 76</p>
07. dets. P.	<p>Pärivere klubi fuajees kell 11.00 Õpime viltima (vt. teated) Tulge kõik vanusest sõltumata – hea võimalus jõuluringitusi teha.</p>
08.dets. E.	Are PK lastevalmistatud jõulukaartide ja käsitöö müük kell 12.00 – 15.00 Oodatud on kõik huvilised!
09. dets. T.	Are PK Sindi Gümnaasiumis vene keele päeval
10. dets. K.	Are PK 3.kl. kontserdimajas
11. dets. N.	Are PK 8.kl. kutsehariduskeskuses õppepäeval Suigu LAK kell 16.00 Heategevuslik jõululaat.
12. dets. R.	Are PK jõulunädala algus. Päkapikk, esinemised. 4.kl jõulupidu koos vanematega. <p style="text-align: center;">Pärivere klubis kell 19.00</p> <p>Are valla ettevõtete, asutuste ja sportlaste aastalõpu pidu. Külmlaud, kultuuriprogramm. Tantsuks ansambel „Ametiühing“ Osavõtumaks 150.- tasuta 5. detsembriks klubijuhatajale. (Informatsioon tel . 44 518 61, 44 518 66 või 51 70 282)</p>
14. dets. P.	<p style="text-align: center;">P.-Jaagupi spordihoones kell 11.00</p> <p style="text-align: center;">Are valla JÕULUTURNIIR VÕRKPALLIS</p> <p>Võistkonnas 2M+1N . Jõulukohvilaud. Auhinnad jõuluturniiri väärilised! Võistlussüsteem selgub kohaletulnud võistkondade arvust. Osalustasu 90.- võistkonna kohta. Info Rein Semenovilt tel. 5152534 rein21@hotmail.ee</p>
15. dets. E.	Are PK Jõulunädal. Päkapikk, esinemised
16. dets. T.	Are PK Jõulunädal. Päkapikk, esinemised
17. dets. K.	Are PK 1.- 3.kl. Pärnu teatris Endla „100 aastane laps“ kell 15.00 koolitöötajate jõulukoolitus Suigu LAK koolilapsed teatris Endla ja <p style="text-align: center;">kell 18.00 Musilaste ja Päikesekildude jõulupidu</p>
18. dets. N.	Suigu seltsimajas klubi „Tuluke“ jõulupidu.

	Are PK kell 16.00 Jõulupidu Suigu LAK kell 18.00 Lehekeste ja koolilaste jõulupidu
19. dets. R.	Are PK kolimispäev
21. dets. P.	Pärivere klubis jõulupärgade ja vanikute valmistamise kursus. Lapsed teevad piparkooke. Täpsem info teadetetahvlielt.
25. dets. N.	Pärivere klubis kell 12.00 Laste jõuluhommik koos üllatuste ja kõige muuga. Sööme verivorsti, kõrvitsasalatit, moosi, piparkooki. Tantsime ringmänge ja laulame. Ootame kõiki lapsi koos emade, isade, vanaemade-vanaisadega.
27. dets. L.	Pärivere klubis kell 20.00 ARE VALLA AASTALÕPUPIDU. Avakõne vallavanemalt, meelelahutusprogramm klubi taidlejatelt. Tantsuks ansambel „Mees nagu orkester“ Avatud baar. Pilet 60.- (Laudade ettetellimisvõimalus tel. 44 518 66 või 51 70 282)

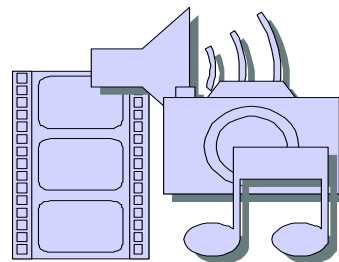
Kui lapsed vastavad teie meelet volesti, siis mõelge veel...

- *Õhtul oma, hommikul võõras. (Armuke)
- *Neitsi neljanurgeline. (Kantpea naine)
- *Viis meest magavad ühes voodis? (geiparaadi afterparty)
- *Kukub-kukub, aga maha ei kuku. (Talse)
- *Neli hobust tallis, viies jookseb ümber talli. (Nelja hobuse tall)
- *Mees käib ööd, käib päevad, ei väsi ilmaski. (Väsimatu mees)
- *Kaks jooksevad ees, kaks ajavad taga, üksteist kätte ei saa. (Eesti sportlased suurvõistlustel)
- *Mees läheb lakka, oda õlal. (Värnik läheb naistesse)
- *Vanamees tuleb tuppa, pistab pea pingi alla. (Mees otsib naise armukest)
- *Kiberik-käberik, mäe küljes kükitab? (teletups)
- *Kes tuleb valge kasukaga. (Uusrikas)
- *Esiti nahk nülitakse, siis villad võetakse. (Eesti pangandus)
- *Vanamees nurgas, süli kive täis. (Kalevipoeg ootab kiviviskevõistlust)
- *Käib kõik maailma läbi, aga seisab ühe koha peal. (Välisminister)
- *Taat toas, habe õues. (Naabrimehel on süda paha)
- *Kana all, muna peal. (Kodukana ja munajoodiku armusuhe)
- *Ei ole lukk ega riiv, aga kinni peab. (Söetabletid)
- *Neli neitsit lähevad lauldes läbi metsa. (Laulvad nunnad)
- *Ühel emal seitse last (paljulapseline pere)
- *Neli toas, kaheksa õues? (ühika pidu)
- *Toa taga tuiskab, sauna ees sajab, ukse ees hea ilm. (Lolliks läinud sünoptiku ilmaennustus)
- *Üks kala, kaks saba. (Stagnaaegne kalapood)
- *Teist närib, ise karjub. (Ämm)

Allikas: Internet

PÄRIVERE KLUBI LAHTIOLEKU AJAD.

Päev	Kellaeg	Suur saal	Lauatennis ja jõusaal	Väike saal	Kes vastutab
Esmaspäev	13.00 – 15.00	Kehaline kasvatus			S. Pilter
	15.30 – 16.30	Folkloorirühm (A. Niibo)	X		S. Pilter
	18.30 – 20.00	Vaba tegevus klubis *	X		R. Semenov
	20.00 – 22.00	Võrkpall (M. Merilaine)	X		M. Merilaine
Teisipäev	12.00 – 15.00	Kehaline kasvatus			S. Pilter
	15.30 – 16.30	Korvpall (Ch. Moore)	X		Ch. Moore
	19.30 – 21.00	Aeroobika (A. Roosioja)	X		M. Kakko
Kolmapäev	18.00 – 22.00	Maakondlikud võistlused (R. Semenov)	X	Segakoor (M. Pajula)	L. Lusik R. Semenov
Neljapäev	15.30 – 16.30	Korvpall (Ch. Moore)	X		Ch. Moore
	18.30 – 21.00	Korvpall (R. Semenov)	X		R. Semenov
Reede	9.00 – 14.00				S. Pilter
	15.00 – 17.00	Vaba tegevus klubis*	X	Eakate ansambel (J. Kaunissaare)	S. Pilter
Laupäev	10.30 – 12.00		X	Naisansambel (J. Kaunissaare)	S. Pilter
Pühapäev	16.00 – 18.00	Naiste võrkpall	X		K. Roostalu
	18.00 – 21.00	Meeste võrkpall	X		M. Merilaine

Vaba tegevus klubis* - tähendab seda, et vaba on ka suur saal, kus saab mängida erinevaid pallimänge või spordijuhi olemasolul ka sulgpalli. Samal ajal on muidugi võimalik lauatennist mängida ja jõusaali kasutada.

Lastetuba on avatud E, T, K, R. kella 10.00 – 14.00 ja L. kella 10.00 – 12.00
Muudel aegadel lastetoa kasutamiseks võtta ühendust Vilja Alamaaga.

Koroona mängimiseks saab alates detsembri algusest vahendeid laenutada Rein Semenovi või Sirje Pilteri käest.

Lauatennise reketid ja pallid peavad esialgu omal kaasas olema.

TEATED

Are vallas kasutusel olevad olulised telefoninumbrid:

Vallavanem Jaanus Männik	- 44 518 68 ; 51 22 321	vallavanem@arevald.ee
Abivallavanem Lauri Luur	- 44 518 62 ; 52 59752	abivallavanem@arevald.ee
Vallasekretär Aino Vaarmaa	- 44 518 60	vallasekretar@arevald.ee
Maanõunik Signe Rõngas	- 44 518 75 ; 52 53 189	maanounik@arevald.ee
Sotsiaalnõunik Kaja Rebane	- 44 518 76 ; 53 339 477	sotsiaalnounik@arevald.ee
Sotsiaaltõtaja Heli Tõrva	- 44 518 76 ; 52 93 053	
Pearaamatupidaja Helgi Kallaste	- 44 518 78	pearaamatupidaja@arevald.ee
Sekretär-asjaajaja Terje Võsumets	- 44 518 61 ; 52 69 732	sekretar@arevald.ee
Päriveri klubi juhataja Sirje Pilter	- 44 518 66 ; 51 702 82	areklubi@hotmail.ee
Are raamatukogu juhataja Malle Pajo	- 44 518 65	are@pkr.ee
Suigu raamatukogu juhataja Eveli Kuslap	- 44 63 494	suigu@pkr.ee
Spordiinstruktor Rein Semenov	- 51 52 534	rein21@hotmail.ee
Konstaabel Valdu Kaljur	- 51 185 20	
Bussijuht Margus Ojamets	- 53 485 121	
Bussijuht Ranno Aassalu	- 53 48 15 44	
OÜ Are Vesi juhatuses esimees Kert Alamaa		
Rikked, tellimised, info, teated	- 44 518 64; 529 8849	arevesi@hotmail.ee

TÄHELEPANU!

Pärnu Maavalitsus teatab, et Pärnu maavanem kehtestas 9. oktoobril 2008. aastal korraldusega nr 112 Pärnu maakonna planeeringu teemaplaneeringu "Maakonna sotsiaalne infrastruktuur 2008-2015"

Teemaplaneeringu tervikteksti ja kaartidega on võimalik tutvuda vallavalitsuses, Pärnu Maavalitsuses ning maavalitsuse koduleheküljel:

<http://www.mv.parnu.ee>.

Seoses ümberkorraldustega Eesti looduskaitse ja keskkonnateenistuses on koondatud Are valla metsanduse spetsialist. **Alates 01.12.2008 võtab Are vallas kodanikke vastu LEMBIT ALLIKSAAR, teispäeviti kell 13.00 - 15.00, tel. 51 079 85.**

Pärnumaa Ettevõtlus- ja Arenduskeskus, Ettevõtluse
Arendamise Sihtasutus ning Mainori Kõrgkool korraldavad

KOOLITUSE ALUSTAVATELE ETTEVÕTJATELE

Koolitus annab vajalikud baasteadmised oma ettevõtte
käivitamiseks ning arendamiseks.

Koolituse teemad:

- ettevõtluse alused
- äriplaan ja selle koostamine
- toode ja turundus
- finantsplaneerimine
- raamatupidamise ja maksustamise alused
- tööõigus ja tööohutus

Koolituse viivad läbi lektorid Mainori Kõrgkoolist.

Koolitus toimub:

27. nov, 2. dets, 4. dets, 9. dets, 11. dets, 16. dets ja 18. dets,
kõigil päevadel kell 09.00 - 16.30,

Mainori Kõrgkooli Pärnu õppekeskus, Rüütli 2, Pärnu
Osalemistasu 550 krooni sisaldab kõiki loenguid,
koolitusmaterjale, kohvipause. Palume registreeruda
koolitusele hiljemalt 24. novembriks 2008. a.

Täiendav info ja registreerimine:
Pärnumaa Ettevõtlus- ja Arenduskeskus
Reet Sild

E-post: reet@peak.ee
Tel: 44 55 555

AEROOBICA TRENN toimub
järgmiselt
teisipäeval Pärivere klubis
kell 19.30 aeroobika
neljapäeval Are Põhikoolis
kell 19.30 shaping ja pilates
pühapäeval Are Põhikoolis
kell 16.30 ringtreening

Trenni hind õpilasele 25.-
Täiskasvanule 35.-
Võimalus osta ka 10 korra kaart.

Lisaks toimub eraldi tantsutrenn
koolitüdrukutele.
neljapäeviti kell 18.00
Are Põhikoolis

TULE KA!!!

Mehed tantsupeole!
Viimane võimalus!

Lõbus ja aktiivne noormees!
Kutsume sind ühinema Pärnu
uusima **rahvatantsurühmaga**
Tuurit-Tuurit.

Võid julgustuseks tulla ka koos
neiuga, eelnev tantsukogemus on
soovitav.

Info tel. 5536321,
www.tuurit-tuurit.ee

Are Naisselts annab teada:

Kutsume teid 7. detsembril kell 11.00 Are klubisse **VILTIMISE KURSUSELE**

Kaasa võtta 1-2 seepi, et valmistada viltimistehnika abil massaažiseep, mida on hea kasutada saunas pesemisel, tselluliidi hävitamiseks ning on väga sobivaks omavalmistatud jõulukingituseks sõpradele. Viltimismaterjal on kursuse läbiviija poolt, olenevalt osavõtjate arvust, läheb see maksma umbes 15 krooni seebi kohta. Viltimistehnika on iseenesest väga huvitav ning kerge tegevus, sellega saavad suurepäraselt hakkama ka juba 5-6 aastased lapsed. Lähim info - Pille Põrk tel. 5184561 või Vilja Alamaa tel. 56453560

21. detsembril toimuvad Pärivere klubis veel kaks toredat üritust

JÕULUPÄRGADE JA VANIKUTE VALMISTAMISE KURSUS ning VÄIKELASTEGA PIPARKOOKIDE MEISTERDAMINE.

Rohkema teabe saamiseks jälgi lisainfot Are valla kodulehel ja teadetetahvliitel või võta ühendust Viljaga

30. november 2008. kell 19.00
Eesti Sõjameeste Mälestuskirikus Toris
ADVENDIKONTSERT

Esineb: ARSISE NOORTE KELLADE
ANSAMBEL

Dirigent: AIVAR MÄE

Pileti hinnad: täispilet 50.-
sooduspilet 25.-

- Piletid müügi kohapeal!
- Kiriku uksed avatakse kell 18.30
- Sooduspilet kehtib õpilasele vanuses 8-18a. ja pensionäriks koos soodustust tõendava dokumendiga.
- Lapsele kuni 7a. (ka.) on sissepääs tasuta!

ARE VALLA SPORDIRAHVA
ÜLDKOOSOLEK

01.12.2008 KELL 18.30
PÄRIVERE 17 VÄIKESES SAALIS

Rein Semenov
Are valla spordijuht
5152534

Alates 1. veebruarist 2009

muutub pensionide, toetuste ja hüvitiste väljamaksmise kord.

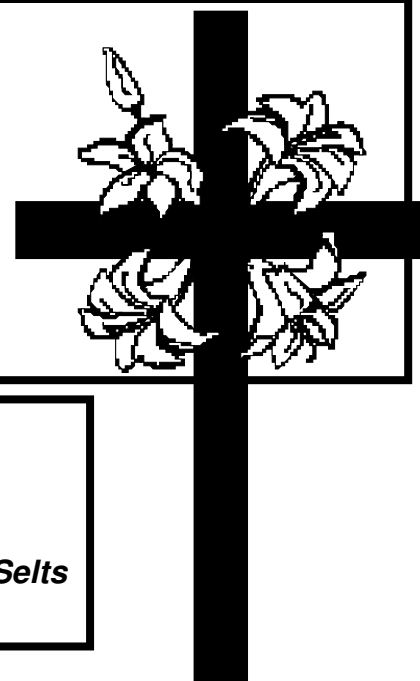
Postkontorist enam pensioni, toetusi ja hüvitisi välja võtta ei ole võimalik. Edaspidi on Teil raha kättesaamiseks võimalus saada pension ja muud toetused pangavarvele, kas isiklikule või kellegi teise omale. Lisaks jääb pensioni kojukanne, mis maksab 60 krooni ja võimalik on taotleda kojukannet riigi kulul, kuid see peab olema väga hästi põhjendatud. Ükskõik millise variandi kasuks te otsustate, tuleb sellest Sotsiaalkindlustusametilt teavitada hiljemalt 15. detsembriks. Täpsem info saadetakse teile Sotsiaalkindlustusameti poolt kirjaga koju. Kui te ei ole eelpool mainitud kirja hiljemalt 30. novembriks kätte saanud, palun võtke ühendust Sotsiaalkindlustusametiga telefonil 16106.

Lahkunud on

LJUBOV PUUST Murru külast
21.12.1951 - 30.10.2008

HILDA JUHANSON Are alevikust
27.05.1913 - 06.11.2008

Avaldame kaastunnet omastele!

Lahkus tükike meie külast

Tunneme puudust oma Ljubast
ja avaldame kaastunnet tema perele!

Murru Küla Selts

Et ees oleks palju naermata naeru,
Õnne ja tervist mitte vähem
kui praegu ...

ÕNNITLEME DETSEMBRIKUU SÜNNIPÄEVALAPSI !

04.12	VALENTINA ROSENTAL	70.a. Suigu küla
05.12	LEILI PIHU	74.a. Are alevik
06.12	ERNST AASMÄE	89.a. Niidu küla
06.12	HERTA LOHU	78.a. Võlla küla
06.12	VILMA EENSALU	76.a. Niidu küla
08.12	VLADIMIR KALDEN	79.a. Are alevik
09.12	VAIKE NUUT	60.a. Suigu küla
12.12	LINDA SOOSAAR	81.a. Lepplaane küla
12.12	AGNES KIVIKAS	80.a. Suigu küla
12.12	MARGUS PAJO	50.a. Are alevik
14.12	HEIKI MÖLDER	50.a. Päriveri küla
15.12	ÜLLE TALLO	60.a. Niidu küla
16.12	ELVI TERASMAA	65.a. Niidu küla
17.12	LAIN KUBU	55.a. Tabria küla
19.12	LII KÖNNUSAAR	60.a. Tabria küla
20.12	NAIMA VÄRBU	78.a. Elbu küla
22.12	VEERA TUIK	83.a. Suigu küla
23.12	TAMARA VETŠERKOVSKAJA	50.a. Lepplaane küla
25.12	EDUARD KAKKO	55.a. Niidu küla
31.12	JAAN LUUR	82.a. Niidu küla

NB! Meil on rõõm avaldada vallalehes juubelid alates 50st ja kõik sünnipäevad alates 70st.

**KES SOOVIB, ET TEMA SÜNNIPÄEVA LEHES
EI AVALDATA; PALUN ANDA SELLEST TEADA
VALLA SEKRETÄRILE** tööpäeviti tel. 44 518 61

Suigu palvela jõuluaja jumalateenistuste ajad

1. advent – 30. novembril
kell 11.00
 2. advent – 7. detsembril
kell 11.00
 3. advent – 14. detsembril
kell 11.00
 4. advent – 21. detsembril
kell 11.00
- Jõululaupäev 24. detsembril
kell 17.00
1. jõulupüha 25. detsembril
kell 17.00
- Vana-aasta õhtu 31. detsembril
kell 17.00

Järgmine leht ilmub detsembris vahetult enne jõule.
Andke varakult teada, kui soovite jõulutervitusi lehte
panna. Värviline vallaleht ja pildigalerii on näha valla
kodulehel www.arevald.ee

Kaunist talveilma jätku ja jõuluootust kõigile!

Toimetaja

Lehe toimetaja: Leelo Lusik
Tel. 5142621; 44 63 596
Oja 4 Are vald,
Pärnumaa 87 301